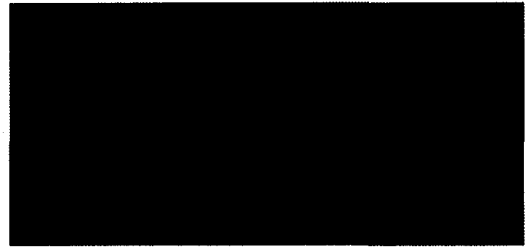
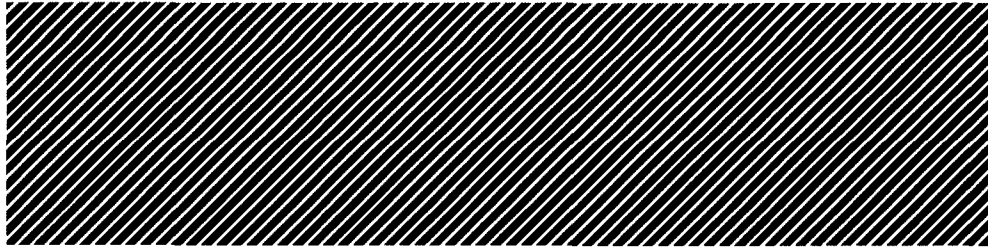
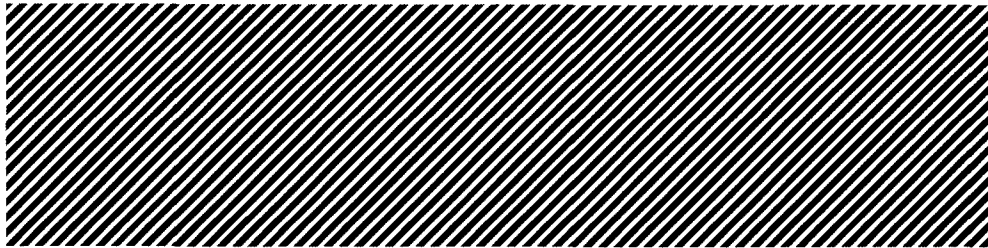
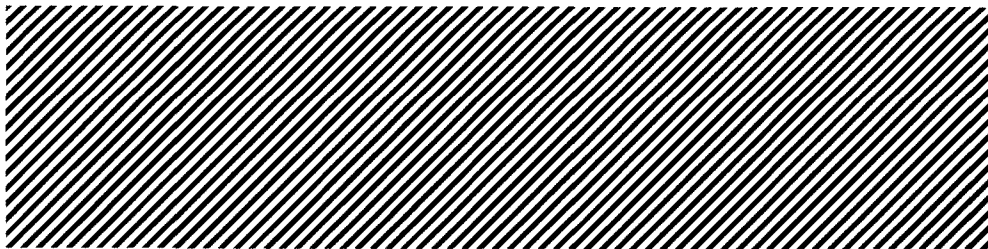
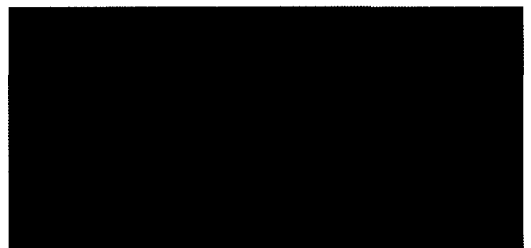
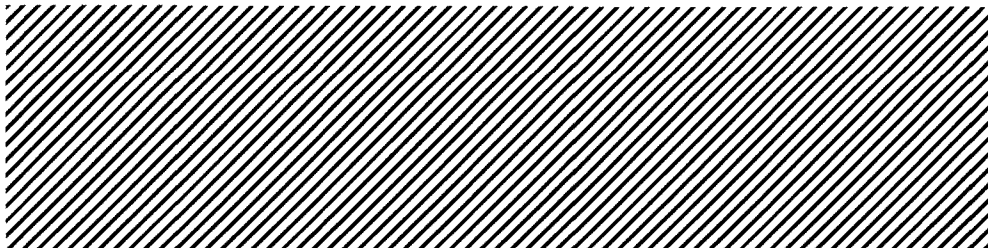
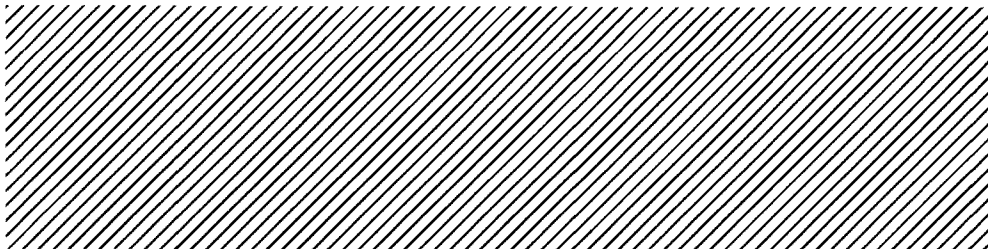

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Forslag til endringer i
verdipapirfondforskriften til
gjennomføring av
kommisjonsforordning (EU) nr.
2016/438

Høringsnotat 26.01.2017

1 Innledning

Finansdepartementet har i brev av 17. november 2016 bedt Finanstilsynet om å utarbeide høringsnotat med forslag til gjennomføringsbestemmelse i forskrift for kommende EØS-forpliktelser som tilsvarer kommisjonsforordning (EU) 2016/438, samt eventuelle tilpasninger i lov og/eller forskrift som følge av forordningen.

Forordningen supplerer UCITS IV-direktivet (Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EU) slik det er endret gjennom UCITS V-direktivet (Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/91/EU). Gjennom UCITS V-direktivet er det fastsatt nye og utvidede bestemmelser om depotmottakerens kontroll- og oppbevaringsfunksjoner. Forordningen fastsetter detaljerte regler som har til formål å sikre en ensartet gjennomføring og praktisering innen EØS av de nye depotmottakerreglene. Gjennomføringsfristen for forordningen i EU var 13. oktober 2016.

UCITS V reglene om depotmottaker er i det vesentligste gjennomført i lov 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond (verdipapirfondloven), slik denne er endret ved lov 16. desember 2016 nr. 90. Endringene er ikke trådt i kraft. Enkelte av de mer detaljerte bestemmelsene til gjennomføring av UCITS V forventes inntatt i forskrift 21. desember 2011 nr. 1467 til verdipapirfondloven.

Forordningen innebærer en fullharmonisering, der det ikke er adgang for Norge til å ha avvikende regler innenfor forordningens virkeområde (i EØS-tilpasset form). Høring av forskriftsforslag som gjennomfører forordninger skal først og fremst foretas for å informere berørte aktører og for å få merknader til eventuelle konsekvensjusteringer i lovgivningen. Høringsnotatets omtale av forordningen gir derfor kun en kortfattet presentasjon av tema som er gjenstand for nærmere regulering. Forordningen er i sin helhet inntatt som vedlegg til høringsnotatet.

EØS-regler som svarer til forordninger skal gjennomføres i norsk rett ved inkorporasjon. Det foreslås en bestemmelse i forskrift til verdipapirfondloven som fastsetter at forordningen skal gjelde som forskrift.

2 Generelt

Bestemmelsene i forordningen er i stor grad sammenfallende med bestemmelsene om depotmottakers forpliktelser i kommisjonsforordning (EU) nr. 231/2013 om utfylling av AIFMD (2011/61/EU), som gjelder som norsk forskrift. For å sikre en høy grad av investorbeskyttelse for ikke-profesjonelle investorer, er det imidlertid innført noe strengere regler i UCITS V når det gjelder segregering og beskyttelse av fondsaktiva i tilfelle av insolvens hos tredjepart som depotmottaker har utkontraktert oppbevaringsforpliktelser til. Det er også innført mer detaljerte bestemmelser om blant annet uavhengighet mellom depotmottaker og forvaltningsselskapet.

3 Depotmottakeravtale

Forordningen inneholder detaljerte bestemmelser om minimumsinnhold i den skriftlige avtalen mellom forvaltningsselskapet og depotmottaker. Avtalen skal dekke alle forhold som er nødvendige for at depotmottakeren skal kunne ivareta sine kontroll- og oppbevaringsfunksjoner.

Depotmottaker og forvaltningsselskap har etter forordningen ingen plikt til å inngå en særskilt skriftlig avtale for hvert fond, men i artikkel 2 (4) første ledd åpnes det for å kunne fastsette nasjonale krav til at det skal inngås en slik avtale for hvert fond. Etter gjeldende § 10-2 (2) i verdipapirfondforskriften kan avtalen mellom depotmottaker og forvaltningsselskap gjelde for flere verdipapirfond forvaltet av forvaltningsselskapet. I praksis fungerer dette ved at de enkelte verdipapirfond som omfattes av avtalen, inkluderes gjennom vedlegg til depotmottakeravtalen. Slik Finanstilsynet vurderer det, fungerer dagens praksis tilfredsstillende. Det foreslås derfor ikke innført noe krav om at det skal inngås særskilt avtale for hvert enkelt fond.

Etter gjeldende § 10-2 (4) skal avtalen inneholde en erklæring om at depotmottaker er ansvarlig for oppbevaringen av fondets eiendeler uavhengig av en eventuell utkontrakteringsavtale. Finanstilsynet kan ikke se at forordningen inneholder krav om slik skriftlig erklæring, men bemerker at depotmottakeren etter de nye bestemmelsene i verdipapirfondloven, som gjennomfører UCITS V, uansett ikke kan begrense eller fraskrive seg erstatningsansvar ved avtale. Avtaler i strid med dette vil være ugyldige. Finanstilsynet kan derfor ikke se at det er nødvendig å vurdere om det bør fastsettes noe tilleggskrav om skriftlig erklæring.

Det følger av gjeldende § 10-2 (5) at avtalen skal følge regelverket i det land verdipapirfondet er etablert. Finanstilsynet anser det som naturlig at lovvalget også fremover blir styrt av hvor fondene er etablert. Ifølge forordningen skal avtalen inneholde bestemmelser om hvilket regelverk som gjelder for avtalen. Det synes ikke helt klart om gjeldende bestemmelse om lovvalg kan videreføres, men i den utstrekning det er mulig, foreslås at gjeldende rett videreføres.

4 Kontroll- og oppbevaringsplikter

Forordningen inneholder detaljerte bestemmelser knyttet til depotmottakers ulike forpliktelser, slik som depotmottakers generelle kontrolloppgaver, plikter i forbindelse med tegning og innløsning, beregning av andelsverdi, depotmottakers plikt til å etterkomme instruksjer fra forvaltningsselskapet, kontroll av at transaksjoner for fondet gjennomføres innen alminnelige oppgjørsfrister og håndtering av utbytte eller annen avkastning på fondets midler.

Det er også fastsatt detaljerte regler til utfylling av UCITS Vs nye bestemmelser om depotmottakers plikt til å kontrollere verdipapirfondets kontantstrømmer. Videre er det gitt utfyllende bestemmelser om depotmottakers oppbevaringsplikt både når det gjelder aktiva som skal holdes i depot og andre aktiva, samt bestemmelser om depotmottakers utvelgelse, oppfølging og overvåkning av tredjepart som depotmottaker har utkontraktert

oppbevaringsforpliktelser til, herunder oppfølging av at tredjepart oppfyller krav til segregering av aktiva.

5 Beskyttelse ved insolvens

Forordningen innfører bestemmelser om insolvensbeskyttelse av fondsaktiva ved utkontraktering av oppbevaringsoppgaver til foretak etablert i et tredjeland. Depotmottaker skal sikre at slik tredjepart treffer alle nødvendige foranstaltninger for å sikre at fondsaktiva som holdes i depot av tredjeparten ikke kan utdeles eller realiseres til fordel for tredjepartens kreditorer i tilfelle insolvens hos tredjeparten. Depotmottakers kontroll skal være basert på juridiske råd om rettstilstanden i det aktuelle tredjeland, innhentet fra en uavhengig part.

6 Tap av finansielle instrumenter

Forordningen inneholder utfyllende bestemmelser om hva som skal til for at finansielle instrumenter som oppbevares i depot skal anses tapt. Forordningen inneholder også utfyllende bestemmelser om hvilke betingelser som må være oppfylt for at depotmottaker kan fritas for erstatningsansvar (force majeure).

7 Uavhengighet

I forordningens artikkel 20 til 24 utdypes reglene om krav til uavhengighet. Ingen skal kunne være medlem av styret i henholdsvis forvaltningsselskap og depotmottaker på samme tid. En person kan heller ikke være medlem i styret i forvaltningsselskap og samtidig ansatt i depotmottaker og vice versa.

Hvis det er en forbindelse eller konsernforbindelse, som nærmere definert i forordningens artikkel 1, mellom forvaltningsselskapet og depotmottaker, skal forvaltningsselskapet ha på plass prosedyrer for utvelgelse og utpeking av depotmottaker, samt for identifisering og oppfølging av interessekonflikter.

8 Gjennomføring i norsk rett og tilpasninger i verdipapirfondforskriften

I Prop. 154 L (2015-2016) Endringer i verdipapirfondloven mv. (UCITS V-direktivet mv.) er det foreslått forskriftshjemler, slik at forventede fremtidige EØS-forpliktelser som tilsvarer forordningen, skal kunne gis som forskrift. Finanstilsynet foreslår at det inntas en bestemmelse i forskrift til verdipapirfondloven som fastsetter at forordningen skal gjelde som forskrift.

Gjeldende § 10-2 i verdipapirfondforskriften inneholder bestemmelser om krav til avtale mellom depotmottaker og forvaltningsselskap. Bestemmelsene vil bli erstattet av nye og mer detaljerte regler i forordningen artikkel 2. Finanstilsynet foreslår derfor at verdipapirfondforskriften § 10-2, med unntak av femte ledd annet punktum, oppheves.

9 Økonomiske og administrative konsekvenser

De allerede vedtatte endringene i verdipapirfondloven om depotmottaker skjerper kravene til depotmottakers plikter og ansvar. Endringene innebærer blant annet at det stilles større krav til depotmottakers administrative interne prosesser og tekniske systemer. Endringene antas å føre til økte kostnader for depotmottakerne, noe som kan føre til at forvaltningsselskapene må betale høyere priser for depotmottakertjenestene. Endringene vil samtidig kunne bidra til å øke investorenes tillit til verdipapirfondsmarkedet og til verdipapirfond som spareform. Forordningen som her foreslås inntatt som forskrift til verdipapirfondloven, utfyller og klargjør de nye reglene om depotmottakers plikter og ansvar. Klargjøringene kan bidra til en mer effektiv tilpasning og oppfølging av regelverket både for depotmottaker, forvaltningsselskapene og for Finanstilsynet. Endringene som følge av gjennomføringen av de utfyllende bestemmelsene i forordningen, antas for øvrig å få beskjedne økonomiske og administrative konsekvenser for de berørte aktører.

10 Forslag til forskriftsendringer

I forskrift 21. desember 2011 nr. 1467 til verdipapirfondloven gjøres følgende endringer:

§ 10-2 oppheves med unntak av femte ledd annet punktum, som blir nytt første ledd.

Ny § [13-9] skal lyde:

§ [13-9]. *Gjennomføring av kommisjonsforordning (EU) nr. 2016/438*

EØS-avtalen vedlegg [.....] (kommisjonsforordning (EU) nr. 2016/438 om utfylling av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/65/EU med hensyn til depotmottakers forpliktelser) gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg xx, protokoll xx til avtalen og avtalen for øvrig.

